

Gļotsēņu noteikšana

Julita Kluša

Seminārs «Sēņu un gļotsēņu daudzveidība un aizsardzība»

Kuldīga, 2024. gada 25.-26. septembris

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne » (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Brīvpieejas līdzekļi gļotsēņu noteikšanai

- * **glotsenes.dziedava.lv** - iespējas skatīt dažādus pārskatus fotogrāfijās, ir apraksti latviski.
- * Ziņot **dabasdati.lv**, kas vienlaikus palīdz Latvijā apzināt gļotsēņu izplatību un augšanas laikus
- * Ziņot FB grupā "**Gļotsēņu apbrīnotājiem un pētniekiem**"

- * Vācu valodā gļotsēņu noteicējs 3 daļās: Neubert et al. 1993, 1995, 2000.
Die Myxomyceten Deutschlands und des angrenzenden Alpenraumes unter besonderer Berücksichtigung Österreichs.

- * Angļu valodā gļotsēņu atslēga (MyxoKeys) ar zīmējumiem:
Taxonomic Keys and Plates from The Myxomycetes

- * Angļu valodā Norvēģijas jaunās un retās gļotsēņu sugas (drīz iznāks līdzīgs svaigs izdevums)
Johannesen et al. 2020. New and rare myxomycetes (Mycetozoa, Myxogastria) in Norway, including a complete checklist of Norwegian myxomycete species. Agarica 2020 vol. 40: 3-138.

- * Labi tuvplāna foto (no šīs lapas atrodama arī minētā gļotsēņu atslēga - MyxoKeys):
<https://www.myxotropic.org/galeria/>

Gļotsēnes sugas noteikšanas secība

- * Vai ir kāda no biežākajām dzimtām, sugām (cilindrīšu, pumpurīšu, cukurīšu, pilienīšu, sprodzīšu dzimtas; lākturītes, vilkpienaines, gļotpūpēži, aveņgļotsēnes)
- * Kopējais garums, diametrs
- * Kājiņa - ir/nav; ja ir - garums; reizēm - vai ir ar granulām
- * Perīdijs - ir/nav; ja ir - viena vai vairākas kārtas; kāds
- * Kapilīcijs - ir/nav; ja ir - mikroskopēt 1000x palielinājumā, raksts, platums, gals; kapilīcija mezgli - ja ir, tad kādi, cik lieli
- * Kolumella - ir/nav; ja ir - kāda forma, krāsa, platums
- * Sporas - krāsa, virsmas raksts; nepieciešams mikroskopēt 1000x palielinājumā

Neīstās gļotsēnes - ragainītes

Ceratiomyxa sp.

Zarainā ragainīte
Ceratiomyxa fruticulosa

Porainā ragainīte
Ceratiomyxa porioides

Vilkpienaines *Lycogala* sp.

Parastā aveņģlotsēne

Violetā šūnaine

Siphoptichium violaceum

Tubifera ferrugionsa

Parastais ģlotpūpēdis

Reticularia lycoperdon

Rūsainā sprodzīte
Arcyria ferruginea

Irdenā sprodzīte
Arcyria denudata

Ersteda (maltāsgaļas) sprodzīte
Arcyria oerstedii

Lākturītes *Cribraria* sp.

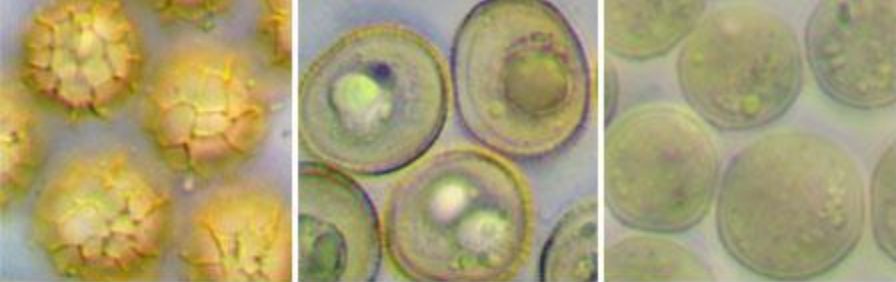

Kaustīklotā lākturīte
Cribraria cancellata var.
fusca

Pilienīšu un sprodziņu dzimta

(Trichiaceae / Arcyriaceae)

- * bez kalcija kristāliem
- * perīdijs saplaisā / paliek kausiņš
- * sporu stadijā dzeltenas, sarkanas
- * kapilīcijs bez kaļķa granulām, var būt savīts, ar dažādu ornamentu
- * kolumellas nav
- * ar kājiņu vai bez
- * dzeltenas vai caurspīdīgas sporas
- * plazmodijs balts, oranžs, dzeltens, melns

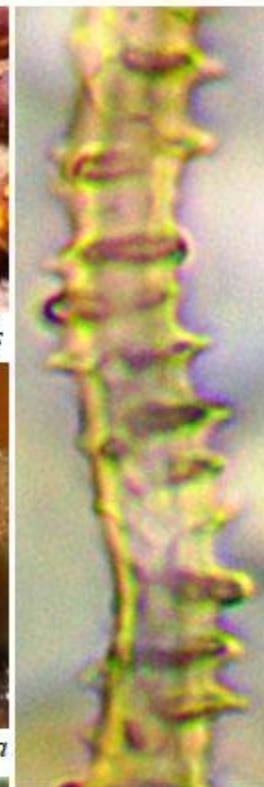
Perichaena corticalis

Trichia

Hemitrichia

Arcyria obvelata

Metatrachia

Hemitrichia

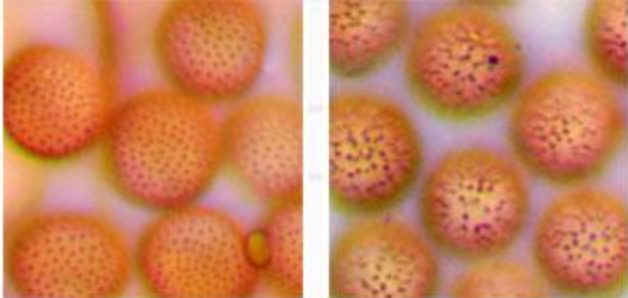
Metatrachia

Arcyria stipata

Cilindrīšu dzimta (Stemonitidaceae)

- * bez kalcija kristāliem
- * perīdijs ātri noārdās
- * sporu stadijā brūnas
- * kapilīcijs sazarots, tīklots
- * ir kolumella
- * biežāk ar kājiņu
- * brūnas sporas
- * plazmodijs balts, dzeltens

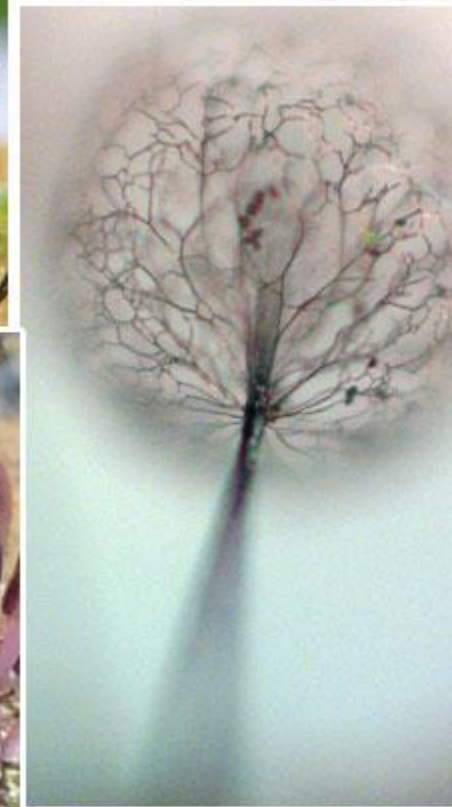
Stemonitis axifera

Comatricha nigra

Stemonitopsis amoena

Lamproderma columbinum

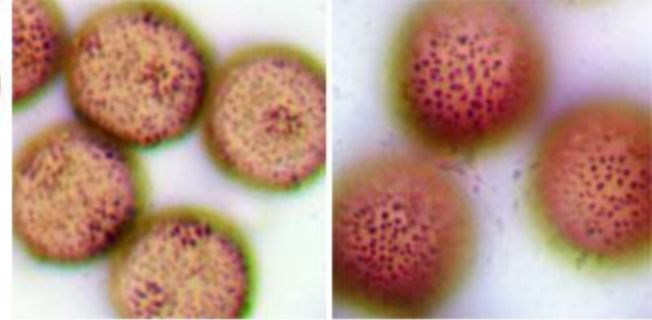
Stemonitopsis typhina

Leocarpus fragilis

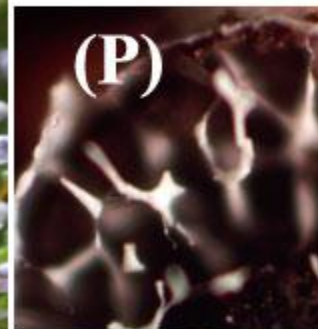
Pumpurīšu (P) un cukurīšu (C) dzimta (Physaraceae / Didymiaceae)

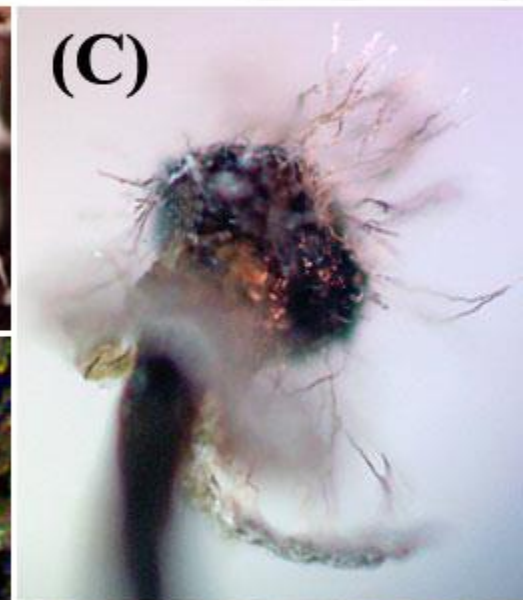
- * galviņa ar kalcija kristāliem
- * perīdijs saplaisā
- * sporu stadijā baltas, reti krāsainas
- * kapilīcijs ar kaļķa granulām (P)
- * var būt kolumella
- * ar kājiņu vai bez
- * brūnas sporas
- * plazmodijs balts, dzeltens, oranžs

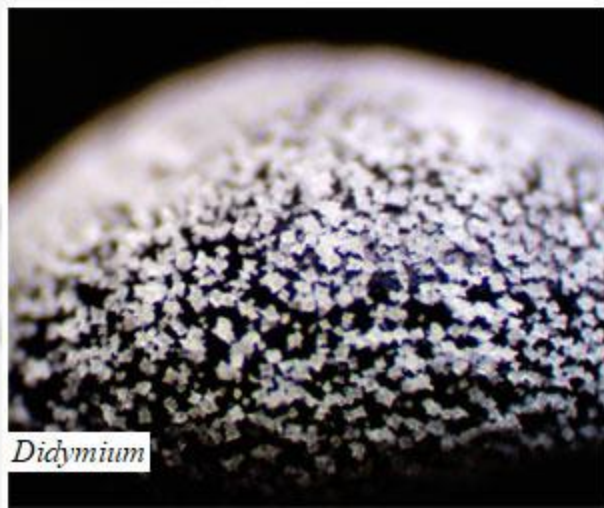
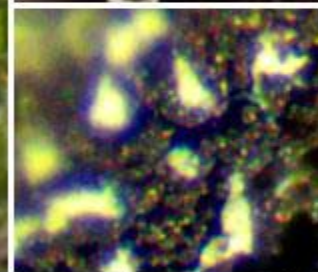
Didymium proximium

(P)

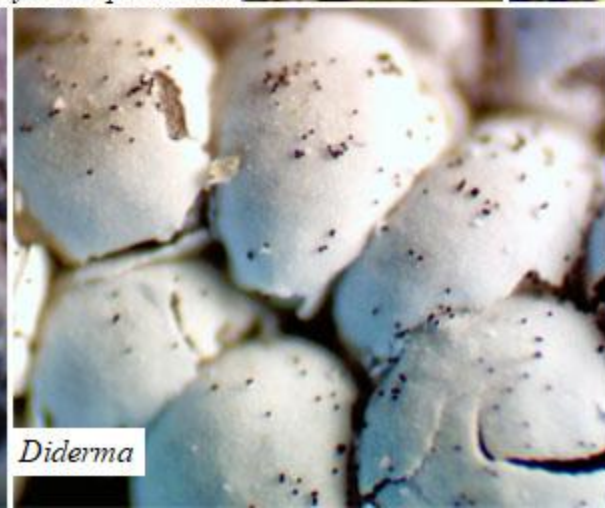
(C)

Didymium

Badhamia

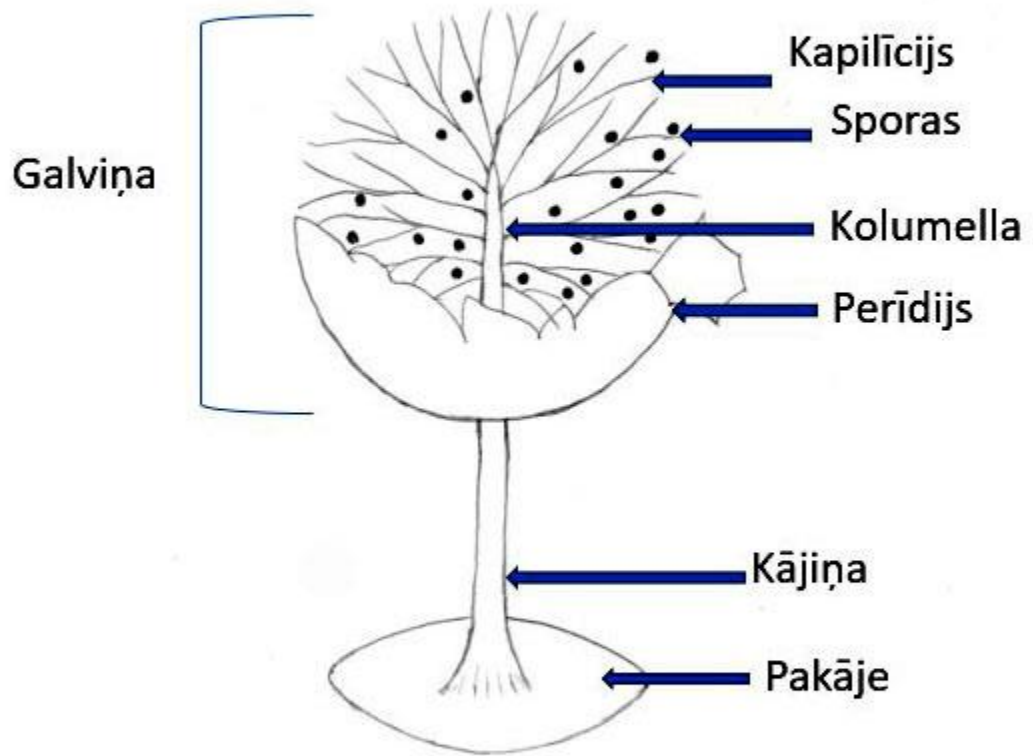

Diderma

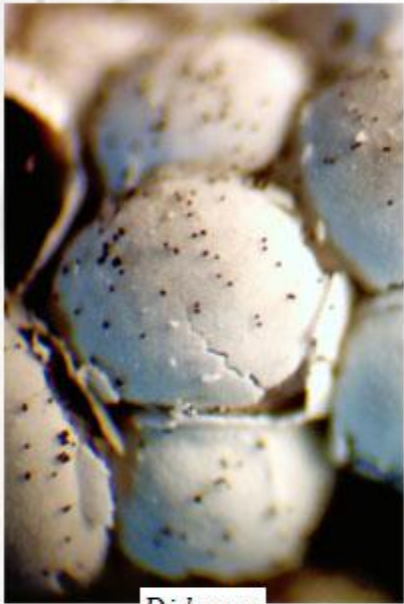

Fuligo septica

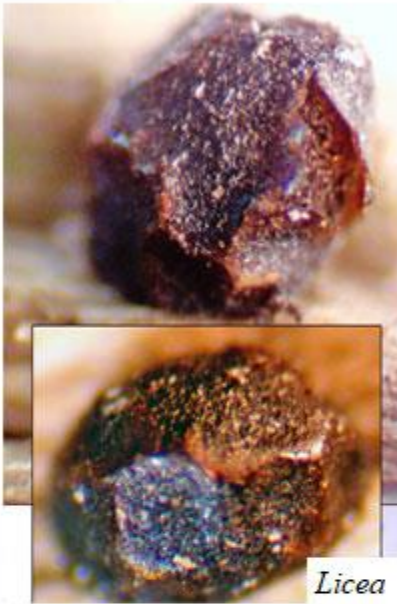
Sporokarpa uzbūve

Sporokarpa uzbūve: perīdijs, kapilīcijs, kolumella

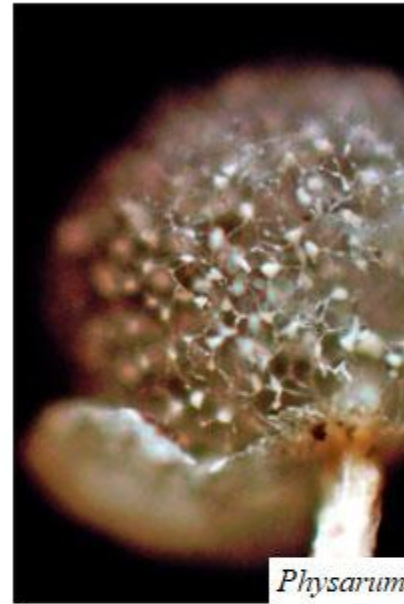
Didymium

Licea

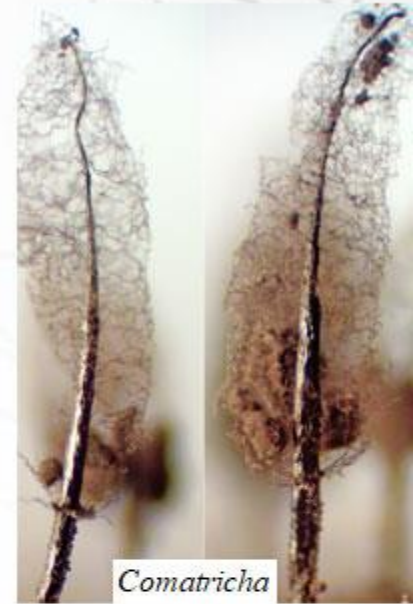
Craterium

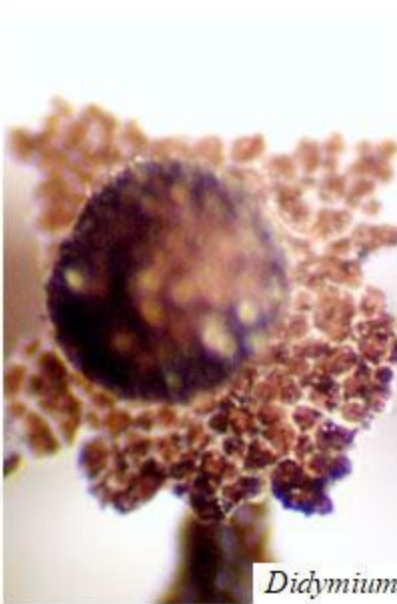
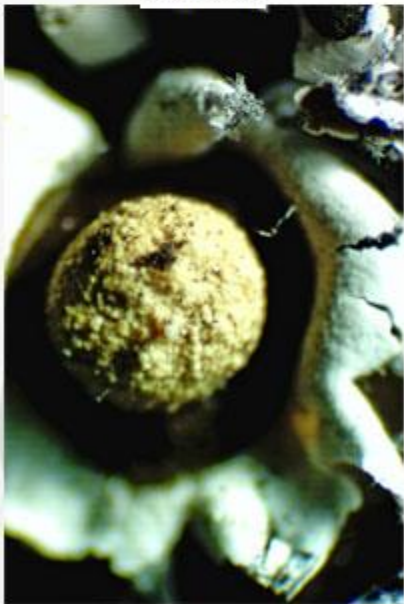
Physarium

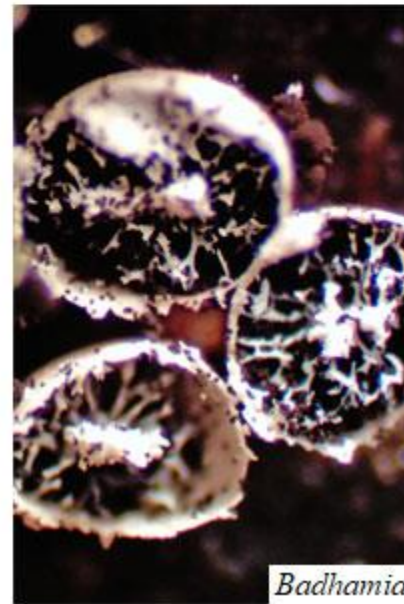
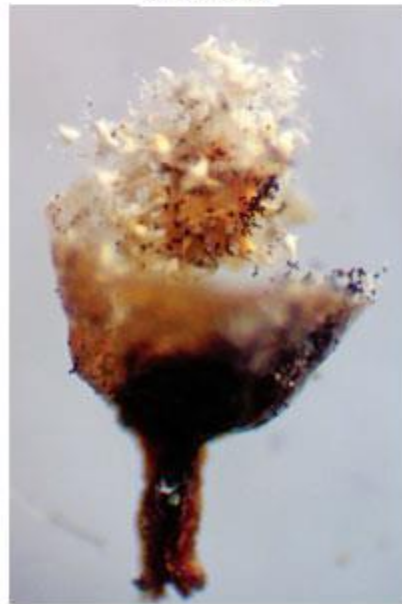
Lamproderma

Comatricha

Didymium

Badhamia

Hemitrichia

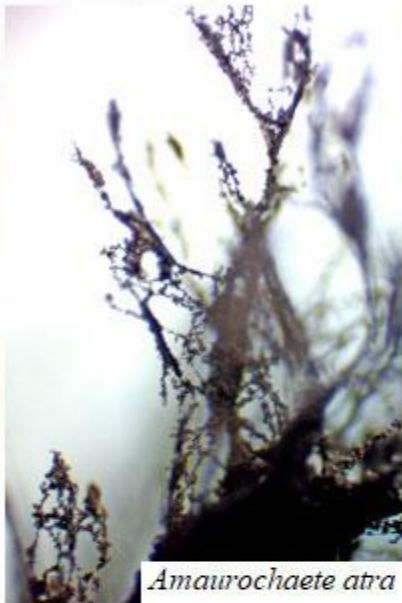

Cribraria

Sporokarpa uzbūve: kapilīcijs, tā pavedieni, mezgli

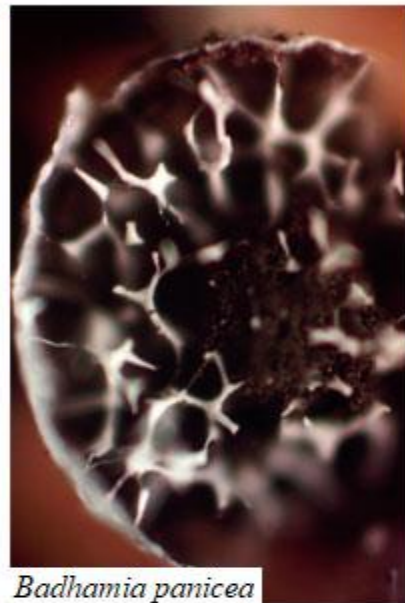
Metatrichia vesparia

Amaurochaete atra

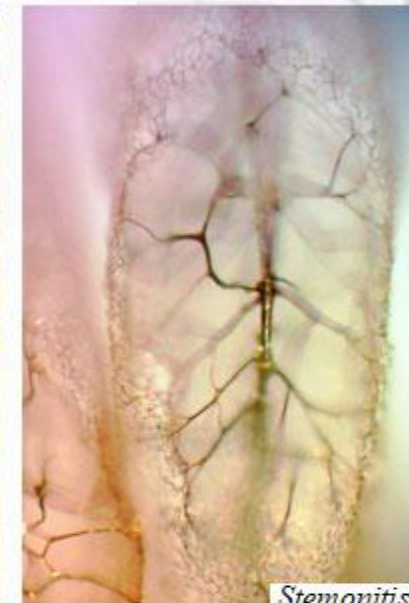
Dictydiaethalium plumbeum

Badhamia panicea

Physarum bitectum

Stemonitis

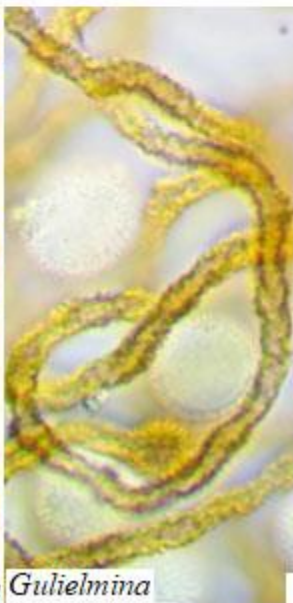
Arcyria ferruginea

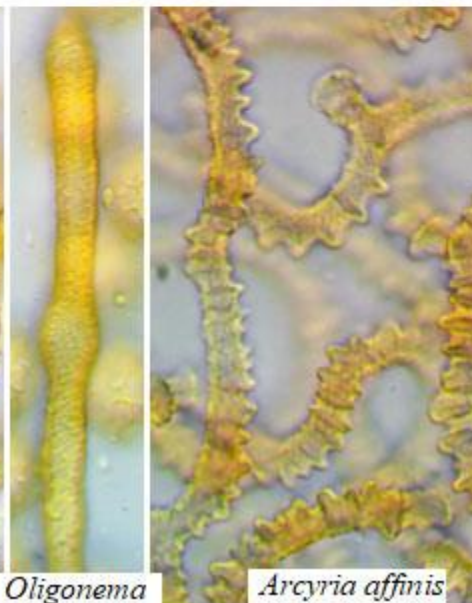
Oligonema affine

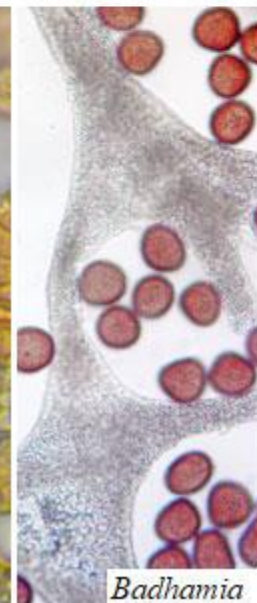
Gulielmina vermicularis

Oligonema flavidum

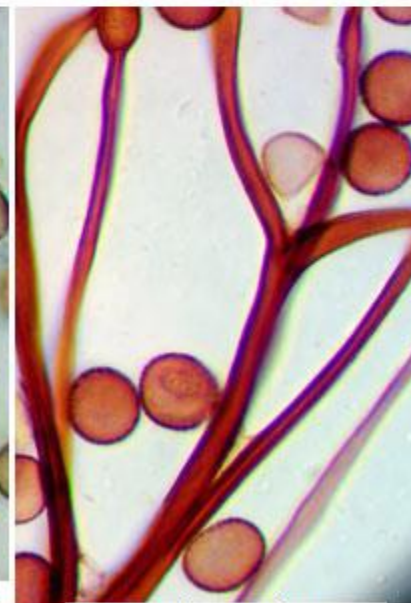
Arcyria affinis

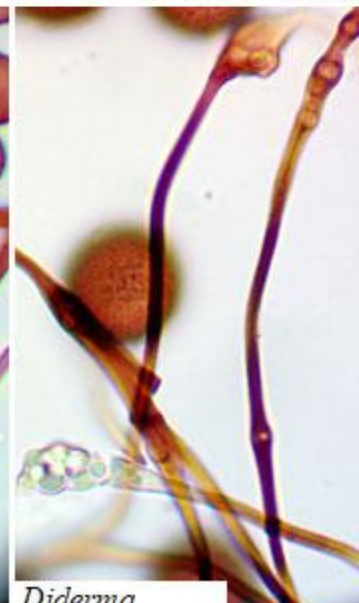
Badhamia capsulifera

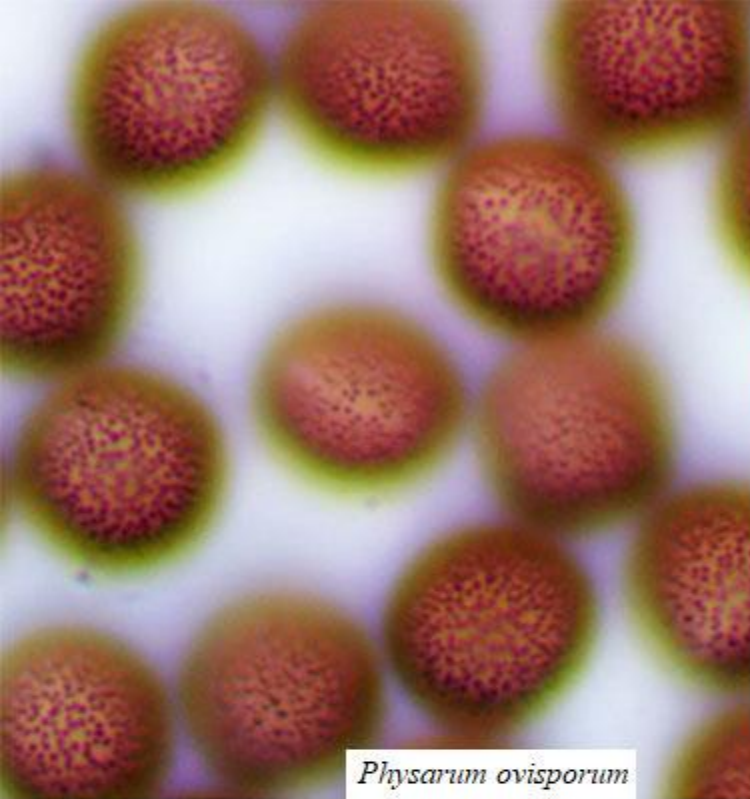
Physarum viride

Lamproderma elasticum

Diderma subviridifuscum

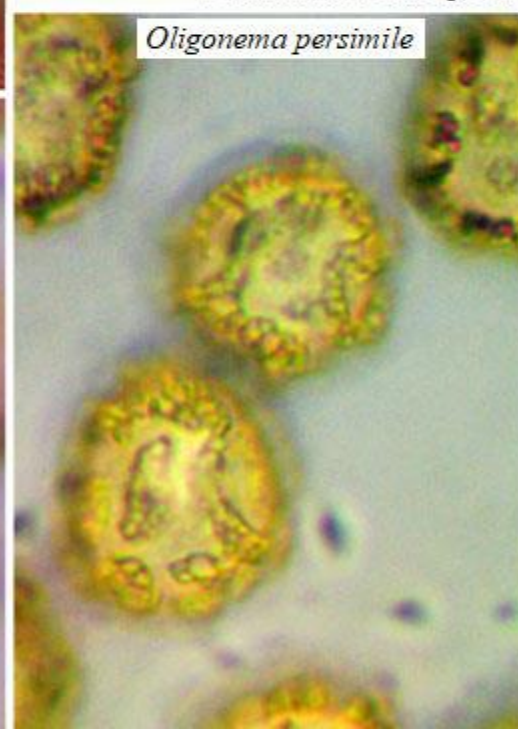
Physarum ovisporum

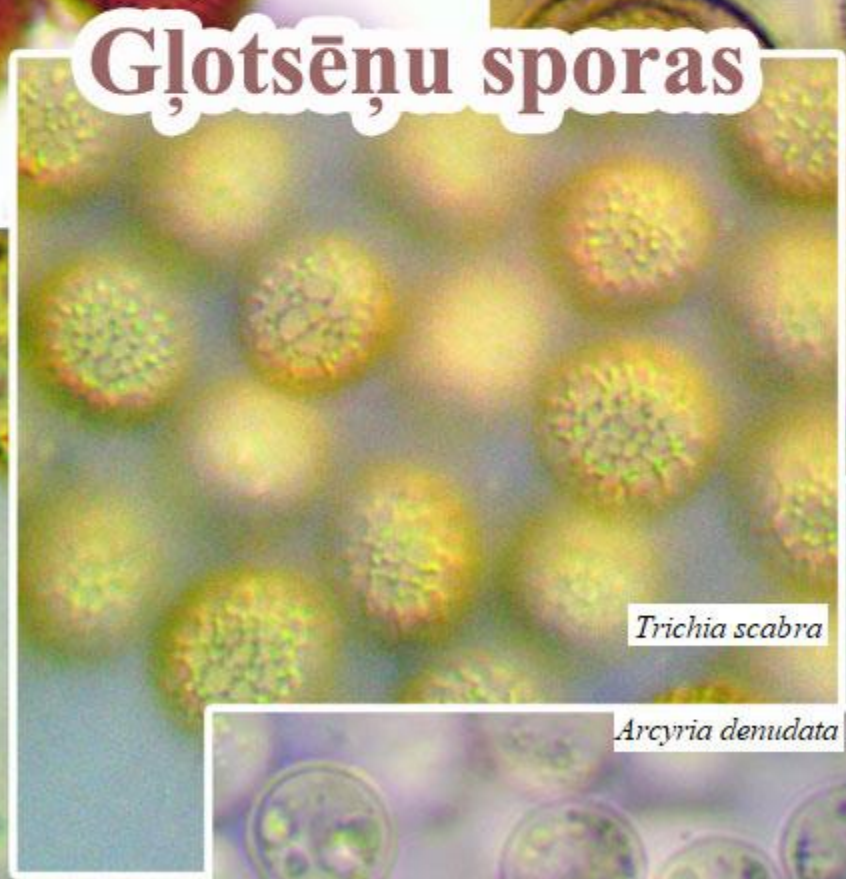
Symphytocarpus trechisporus

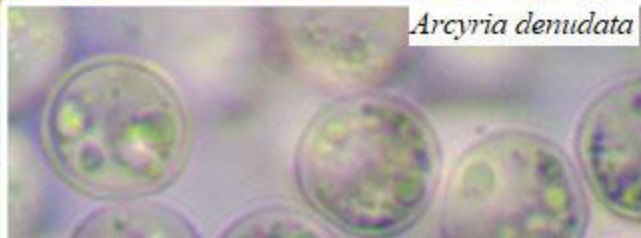
Badhamia melanospora

Oligonema persimile

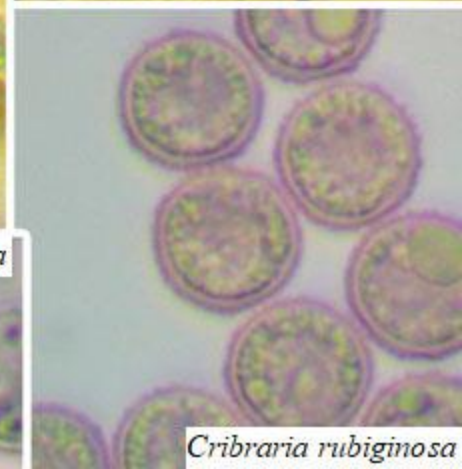
Trichia scabra

Arcyria denudata

Trichia varia

Cribraria rubiginosa

Gļotsēņu sporas

Paldies par uzmanību!

Paldies par atļauju izmantot foto:

Ingunai Riževai,
Vijai Sīmansonei,
Evitai Oļehnovičai,
Ansim Opmanim

Materiāls sagatavots Eiropas Komisijas LIFE projekta “Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne” (projekta Nr. LIFE19 GIE/LV/000857 - LIFE FOR SPECIES) ietvaros. Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu.

Šis materiāls satur tikai projekta LIFE FOR SPECIES īstenotāju viedokli, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra un Eiropas Komisija nav atbildīgas par šeit sniegto informāciju un tās iespējamo izmantojumu.

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne » (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

